

have med Sandflugten at bestille, kan give den fra sig, saaledes at den vil tilfalde enten Staten eller Communen som en Byrde. Hverken i Motiverne eller i det, som anførtes af den ærede Indenrigsminister, er der fremsført anden Grund herfor end den, at hvad man eier, det kan man abandonnere. Men dette er ingenlunde fyldestgjørende. Der gives ingen Eiendom, der hedder Klitter. Klitterne ere en Forpligtelse, eller rettere en Byrde paa Eiendommen, der hefter paa Eieren, saalænge han besidder Eiendommen. Hvis en Mand, der paa sin Eiendom har Klitstrækninger, vil sige: jeg gaaer fra Gaarden, ja da er det noget ganske Andet, da maa ganske vist Staten eller Communen træde til og overtage Eiendommen, men han kan ikke sige: jeg vil beholde min Gaard, min Mark, mine Engstrækninger — der maaskee endog strække sig ind mellem Klitterne — men Klitterne selv som en Byrde vil jeg ikke have at gøre med. Indenrigsministeren vil aldrig — det er jo nemlig Indenrigsministeren, der approberer Udstykningen — ansætte saadanne Stumper og Stykker, der ingen Værdi have, der ere en ree og har Udgift og ikke nogensomhelst Indtægt (med andre Ord ere et Minus og ikke et Plus), til Hartkorn. Det er nu engang saaledes, at de, der eie Eiendomme, til hvilke der høre Sandflugtsstrækninger, kun eie dem med denne Byrde. Det vilde være urimeligt og i høi Grad skadeligt for det Hele, der skal sørge for dem, og søge at skaffe dem bort, om en Mand skulde have Ret til at sige: jeg beholder hele Eiendommen, men jeg abandonnerer Klitterne. Det gaaer ikke an, og derfor maa hele den Bestemmelse udgaae, eller strengt begrændses saaledes, at Staten eller vedkommende Commune giver sit Samtykke til at modtage dem. Dette gjælder navnlig, hvor Udstykning ikke har fundet Sted; skulde den Enkelte her kunne undbrage sig fra sine Forpligtelser med Hensyn til Klitterne, saa vilde Afløsningen, navnlig i saadanne store, sammenhængende Districter, hvor Klitterne ikke tilhøre en enkelt Commune eller en enkelt Mand, medføre en stor Forvirring og practisk blive aldeles uigjennemførlig.

Fordeelingen af Udgifterne forekommer mig at være stemmende med Billighed; den fjerner

sig ikke langtfra den nuværende Tilstand, og det vil altid føre til, at Udgifter, Myndighed og Interesse i ligeligt Forhold komme paa de Forskjellige, navnlig hvis det overholdes, at den enkelte Kliteier ikke kan løbe fra den Forpligtelse eller Byrde, hvorunder hans Eiendom befinder sig. — I Forbindelse med det nævnte Spørgsmaal skal jeg i Forbigaaende bemærke, at jeg ikke finder det heldigt at henvise Stridigheder mellem den Enkelte og Sandflugtscommissionen til Landvæsens- og Overlandvæsens-Commissioner. Jeg veed vel, at det vil stride mod de hos os gjældende Doctriner — og der gives ingen værre Doctrinaire end de, der kun have en Slump Doctriner tillivs, og endda ikke have fordyret dem — at overlade Afgjørelsen til Sandflugtsinspecteuren alene, men det vilde dog være det Dnskeligste, naar man gjorde ham til Formand for en Landvæsenscommission, som da i sidste Instants kunde paakjende Sagen. Afgjørelsen vilde da kun bestaae deri, at man ved Siden af et Par practiske Landmænd fik en af Staten bestiftet Mand, som kjendte noget til Tingene, thi det kan en Amtmand i Reglen ikke, saa at det er en ree Tilfældighed, om han har Forstand paa disse Sager. Forresten vilde jeg ikke have nogen Betænkelighed ved at lade Sandflugtsinspecteuren alene paakjende disse Sager, da i Sandflugtscommissionen jo det communale Element er stærkt repræsenteret, og da Inspecteuren maa forudsættes at have rigtig Indsigt i alle Forhold og staaer ogsaa ganske udenfor alle specielle Interesser og communale Partier, saa at der ikke kunde være den mindste Frygt for, at man ad denne Vej vilde komme til Andet end en kyndig og upartisk Afgjørelse.

Jensen: Det glæder mig, at jeg kan være fuldstændig enig med den sidste ærede Taler, alene med Undtagelse af eet Punkt. Han sagde, at det forekom ham, at de foregaaende Talere havde misforstaaet Loven, men det forekommer mig snarere, at det er ham, der har misforstaaet os. Naar den ærede Taler holdt saa stærkt paa, at Staten maa have en Mand, som kan have Control med, at Penge, som Staten bruger, blive godt anvendte og brugte, saa er jeg deri fuldkommen